

dnia 9.02.2024 roku

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

Wnioskodawca :

Dotyczy : petycja w sprawie zasad naliczania tzw renty wdowiej oraz waloryzacji świadczeń - emerytur

Szanowna Pani Ministro,

Na podstawie Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach Dz.U. 2014 poz. 1195 , zgodnie z art. 2 ust. 3 w/w ustawy , składam petycję w zakresie :

1. zasad przyznawania tzw renty wdowiej

2. Waloryzacji emerytur

Ad pkt 1

Obecne założenia projektu o rencie wdowiej (w dużym skrócie) są następujące:

- a) Wdowa - wdowiec zachowuje swoją emeryturę + pobiera 50 proc. renty rodzinnej, lub
- b) Wdowa - wdowiec otrzymuje rentę rodzinną + 25 proc. swojej dotychczasowej emerytury.
- c) Wybór należy do wdowy - wdowca przy czym wprowadza się ograniczenie, że „wysokość renty wdowiej nie może przekroczyć trzykrotności miesięcznej kwoty przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS ostatnio ogłoszonej przez prezesa ZUS”

Z powyższych założeń wynika, że wprowadza się kolejne ograniczenie dla osób które przez wiele lat odprowadzały składki do ZUS i wypracowały emeryturę wyższą niż „ trzykrotności miesięcznej kwoty przeciętnej emerytury”.

Pyt 1 Czy w związku z założeniami projektu o rencie wdowiej dotychczas uzyskiwana emerytura przekraczająca trzykrotność miesięcznej kwoty przeciętnej emerytury będzie także ograniczona do wysokości podanej w pkt c) ?

Jeżeli nawet nie będzie ograniczona to niemożliwość skorzystania z rozwiązań określonych w pkt 1 a) lub b) wypacza zasady jakie były założone w systemie emerytalnym ,że wielkość emerytury zależy od wielkości przekazanych składek, lat pracy, lat dożycia itp.

Wysokie składki pobrano a zasady wprowadzane w ustawie o rencie wdowiej wykluczają tych co najwięcej odprowadzili składek. Z uwagi na fakt ,że takich osób w systemie emerytalnym nie jest dużo (chyba ok 2%) nie powinno i nie warto ich wykluczać.

Niestety zależność emerytury od składek już złamano w systemie emerytalnym w latach 1998-1999 i wprowadzono zasadę obliczania podstawy kapitału początkowego na dzień 01.01 1999 r po ograniczeniu do 250% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych . Wszystkim, którzy mieli udokumentowane wysokie składki (ponad 250%-podstawy) ograniczono kapitał początkowy przyjmując współczynnik 250%

Obecne zasady wyliczeń renty wdowiej działają tak samo destrukcyjnie jak wyżej przytoczone ograniczenia przy obliczaniu kapitału początkowego.

Również tzw 13-ta a w szczególności 14 -ta emerytura (której nie otrzymują osoby z wysoką emeryturą) wypłacają związek otrzymywanych świadczeń z wielkością odprowadzanych składek.

W sposób oczywisty następuje spłaszczenie otrzymywanych emerytur.

Czy ktoś w ministerstwie zastanowił się ,że jest wiele osób które nie odprowadzały składek ZUS lub bardzo niskie składki (wolne zawody, artyści , praca na czarno itp.) lokując zarobione pieniądze np. w nieruchomości, lokaty itd. i mają teraz stosunkowo niskie emerytury a pracujący na etatach na odpowiedzialnych, wysoko wynagradzanych stanowiskach lub w swoich firmach odprowadzali bardzo wysokie składki do ZUS dbając o swoją przyszłość. Wdrożone rozwiązania z 13-tą, 14-tą emeryturą i ograniczenia przy obliczaniu kapitału początkowego z 1999 r, oraz wymienionym ograniczeniu w propozycji w ustawie o rencie wdowiej świadczą o odejściu od głównego założenia zależności świadczeń emerytalnych od zgromadzonych składek .

W takiej sytuacji uważam, że propagowanie haseł i motywowanie do dłuższej aktywności zawodowej przez zachęcanie do świadczenia pracy ponad obowiązujący wiek emerytalny (mimo stosowanych zachęt) jest zwykłą nieuczciwością i nadużyciem . Zasady powinny być jednakowe dla wszystkich i stosowane bez wprowadzania do prawa (emerytalnego) wymyślonych populistycznych ograniczeń i zasad.

Ad. pkt 2

Obecnie obowiązujący system waloryzacji składek emerytalnych i kapitału początkowego oraz określania na tej podstawie i wielkości średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn, wysokości emerytury winien być zmodyfikowany.

Wysokość świadczenia emerytalnego określa się na podstawie wysokości składek na koncie ubezpieczonego w ZUS i wielkości średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn w dniu przejścia na emeryturę. W następnych latach waloryzowana jest emerytura wskaźnikiem inflacji emeryckiej i 20% wzrostem płacy realnej.

Pyt 2. Dlaczego nie jest waloryzowana wielkość składek zgromadzonych w ZUS po potrąceniu wypłaconej, zwaloryzowanej w danym roku emerytury ? Brak waloryzacji z chwilą przejścia na emeryturą oznacza, że składki w trakcie odprowadzania na konto ZUS są inaczej „traktowane” niż te które już tam zostały odprowadzone przed przejściem na emeryturę. A czym się różni 1000 pln waloryzowane i odprowadzone w wieku 64 lat przed emeryturą od 1000 pln, które już jest na koncie ZUS i dalej ma wartość 1000 pln po przejściu na emeryturę za 2, 5 czy 10 lat ?

Waloryzacja emerytury to nie to samo co waloryzacja zgromadzonych składek.

Zakładając przedstawioną wyżej waloryzację można:

Można byłoby (np. bez konieczności waloryzacji emerytury) naliczać nową wartość emerytury na dany rok (także od marca danego roku) dzieląc pozostałe, zwaloryzowane składki w ZUS (kapitał) przez liczbę lat średniego trwania życia dla wieku emeryta którego świadczenie jest przeliczane.

Np. zgromadzony w dniu przejścia na emeryturę kapitał 1200 000 Pln , lata dożycia dla 65 latka to 196,2 miesiąca – emerytura wyniesie 6116,2 pln

- zakładając emeryturę od stycznia ZUS wypłaci 73 394 pln w roku

- pozostanie kapitału 1200 000 – 73 393= 1 126 600 pln na następny rok

- waloryzując np. 5% składki (kapitał)pozostały, zgromadzony w ZUS otrzymujemy 105% *
 $1\,126\,600 = 1\,182\,936$ pln

- emerytura w następnym rok wyniesie 1 182 936 pln przy 188,2 m-cach dożycia dla 66 lat

$$1\,182\,936 / 188,2 = 6285,5 \text{ pln}$$

- pozostanie na następny rok $1\,182\,936 - 12 \cdot 6285,5 = 1\,107\,509$ pln itd. itd.

Mam nadzieję, że opisałem zasadę w sposób przejrzysty.

Zasada jest jasna. Kapitał na koncie ZUS ubezpieczonego odprowadzany przez wiele lat, jest przez niego wykorzystywany przy takim samym traktowaniu (czyli waloryzacji) kapitał gromadzonego jaki już zgromadzonego .

Zasada przedstawiona wyżej w sposób uczciwy uzależnia otrzymywane świadczenia od zgromadzonego kapitału , jego waloryzacji, lat dożycia. Jeśli są pytania , chętnie odpowiem

Uprzejmie proszę o odpowiedź na przedstawioną petycję, zadane pytania i ewentualne podanie argumentów które obalają moje rozumowanie przedstawione w pkt 2. przy zachowaniu ścisłego związku otrzymywanej emerytury od zgromadzonych składek.

Mam nadzieję, że pomimo wielu obowiązków znajdzie Pani Ministra czas na zapoznanie się z moją petycją i odpowiedź zostanie podpisana przez Panią .

Jednocześnie oświadczam, że nie wyrażam zgody na publikowanie jakichkolwiek moich danych w tym nazwiska i imienia, adresu , adresu mailowego.

Z poważaniem

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Zastępca Dyrektora
Eliza Wiśniewska

DUS-II.055.6.2024.MBu
Warszawa, dnia 2024-03-12 r.

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją w sprawie zasad naliczania tzw. renty wdowiej oraz waloryzacji świadczeń - emerytur, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W związku z Pana uwagami i postulatami dotyczącymi tzw. renty wdowiej należy wskazać, że w punkcie 20 umowy koalicyjnej, podpisanej 10 listopada ub.r. przez liderów Koalicji Obywatelskiej, Polski 2050, PSL i Nowej Lewicy, zostało m.in. zapisane, że *świadczenia społeczne muszą być uzupełnione, zwłaszcza w obszarze systemowego wsparcia rodzin, osób z niepełnosprawnościami, opiekunów osób niesamodzielnych i seniorów. Koalicja widzi potrzebę kompleksowych rozwiązań w zakresie polityki społecznej. [...] Państwo powinno zapewnić godne warunki życia emerytom i rencistom. Wprowadzimy rozwiązania zwiększające aktywność społeczną osób starszych oraz gwarantujące godne warunki dla seniorów po śmierci współmałżonka [...]*.

Oznacza to konieczność wypracowania możliwych do przyjęcia przez koalicję rządową rozwiązań w zakresie tzw. renty wdowiej.

W Sejmie RP rozwiązania w tym zakresie zostały zgłoszone w obywatelskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw w celu wprowadzenia renty wdowiej (druk nr 32). Projekt dotyczy wprowadzenia nowej reguły zbiegu prawa do nabytej z tytułu bycia wdową lub wdowcem renty rodzinnej, wojskowej renty rodzinnej, policyjnej renty rodzinnej lub renty rodzinnej z ubezpieczenia społecznego rolników z innymi świadczeniami emerytalno-rentowymi. Obywatelski projekt ustawy został wniesiony w IX kadencji Sejmu (druk nr 3292). Na podstawie art. 4. ust. 3 ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli - projekt ustawy, w stosunku do którego postępowanie ustawodawcze nie zostało zakończone w trakcie kadencji Sejmu, w której został wniesiony, jest rozpatrywany przez Sejm następnej kadencji. 20 listopada 2023 r. projekt skierowano do I czytania na posiedzeniu Sejmu, które odbyło się podczas obrad 5. posiedzenia Sejmu RP w dniu 7 lutego 2024 r., w wyniku którego projekt został skierowany do dalszych prac w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. O kolejnych etapach procedowania projektu ustawy i jej ostatecznym kształcie zdecyduje Sejm RP.

Jednocześnie informuję, że projekt ten nie zawiera rozwiązań wprowadzających ograniczenie wysokości pobieranych emerytur w nowym systemie emerytalnym.

W zakresie przedstawionych przez Pana postulatów mających na celu modyfikację obowiązujących zasad waloryzacji konta emerytalnego, a w konsekwencji rezygnacji z waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, gdyż w przedstawionym rozwiązaniu byłaby ona zbędna, należy wskazać, że nie planuje się zmian w tym zakresie. Przedstawiona przez Pana propozycja nowego ustanawiania wysokości emerytury, prowadziłaby bowiem do stworzenia systemu emerytalnego, w którym brak byłoby gwarancji zachowania dożywotniego charakteru świadczenia emerytalnego, gdyż przy stale wydłużającym się średnim dalszym trwaniu życia w przypadku osoby, która przeżyła każdy kolejny rok, oraz funkcjonującej zasadzie potrącania z konta kwot pobranych emerytur, stan konta w pewnym momencie uległby wyzerowaniu, a więc przy zaproponowanym przez Pana mechanizmie nie tylko brak byłoby waloryzacji, lecz również świadczenia emerytalnego.

Należy bowiem podkreślić, że obecnie wysokość świadczenia jest m.in. uzależniona od średniego dalszego trwania życia świadczeniobiorcy, a dożywotni charakter pobieranych świadczeń i możliwa do ustalenia ich wysokość, wynikają z korzyści skali, dzięki stworzeniu wspólnoty ubezpieczonych, w której emerytury osób dłużej żyjących niż wynika to z dalszego średniego trwania życia są niejako finansowane przez pozostałych ubezpieczonych. W związku z tym w Ministerstwie nie są prowadzone prace w zakresie przez Pana postulowanym.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Eliza Wiśniewska

Zastępca Dyrektora

Departamentu Ubezpieczeń Społecznych

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/